

STORTINGET

Representantforslag 92 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Petter Eide og Bjørnar Moxnes

Dokument 8:92 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Petter Eide og Bjørnar Moxnes om inntil videre å ikke benytte Dublin-avtalen for å returnere asylsøkere til Hellas

Til Stortinget

Bakgrunn

Dublin-avtalen er et samarbeid mellom EU-landene, Island, Sveits, Liechtenstein og Norge. Hver asylsøker får søknaden sin behandlet i kun ett av Dublin-landene. En kaller landene som er med i samarbeidet, for Dublin-land.

Dublin-avtalen tilsier at Norge kan velge ikke å realitetsbehandle de asylsøkerne som først har vært registrert i et annet land som er med i Dublin-avtalen. Utlendingsdirektoratet (UDI) har likevel siden oktober 2010 realitetsbehandlet asylsøknader fra personer dersom Hellas har vært ansvarlig land. Bakgrunnen for instruksjonen var en dom i Den europeiske menneskerettighetsdomstol (EMD) i saken M.S.S. mot Belgia og Hellas, som konkluderte med at overføring til Hellas etter Dublin-regelverket ville være i strid med Den europeiske menneskerettskonvensjon. Allerede i 2010 så behandlet ikke Hellas asylsøknader på en tilfredsstillende måte. Samtidig har landet vært rammet av, og er i, en finansiell krise.

Regjeringen opplyser at Europakommisjonen har anbefalt en gradvis gjenopptakelse av Dublin-overføringer til Hellas, basert på individuelle garantier fra greske myndigheter om at søkerne vil bli behandlet i tråd med relevant EU-rett. Hellas har protestert kraftig på at

dette er mulig og har også motsatt seg å akseptere flere av returene fra blant annet Tyskland og Norge.

Hellas har fra 2015 fått ansvaret for en stadig økende flyktningbefolkning og måtte samtidig håndtere den dype og langvarige økonomiske krisen som fortsatt rammer de vanlige innbyggerne. EUs medlemsstater inngikk i slutten av 2015 en avtale om gjenbosetting av 63 300 asylsøkere i Hellas til andre europeiske land i løpet av to år. Til og med 2. mars 2017 hadde kun 9 633 personer, eller 15 prosent, blitt gjenbosatt. Denne relokaliseringsmekanismen gikk ut i september, og Norge har ifølge regjeringen ikke planer om å bidra ytterligere i denne mekanismen. Derfor vil man heller ikke ta imot noen flere via denne og dermed heller ikke avlaste Hellas på den måten.

Hjelpeorganisasjoner og humanitære aktører har oppfordret EU og EUs medlemsstater til å øke støtten til Hellas, slik at landet skal bli bedre i stand til å gi flyktningene beskyttelse og sikre deres rettigheter, inkludert retten til å søke asyl. Dette har i liten grad skjedd.

Ifølge Flyktninghjelpen anslår den greske regjeringen at mer enn 62 000 mennesker på flukt fra konflikt, krise og fattigdom er strandet i Hellas. 48 000 befinner seg på fastlandet og 14 400 på øyene. Omtrent 2 100 er enslige barn. Mange lever under kummerlige forhold, noen i overfylte og farlige teltleirer. Mangel på lønnet arbeid og tilbud om utdanning er fremdeles en stor utfordring.

Norske myndigheter besluttet 1. juni 2017 å oppheve instruksjonen om å ikke returnere asylsøkere til Hellas. Siden beslutningen ble tatt, har Norge anmodet om at de skal ta i mot 39 personer.

Sett i lys av Hellas sine store utfordringer med hensyn til å tilby asylprosedyrer og beskyttelse i henhold til internasjonale rettigheter mener forslagsstillerne at det

ikke er riktig at Norge ytterligere belaster Hellas med asylreturer.

Norge mottar for tiden svært få asylsøkere, i tillegg har regjeringen foreslått å redusere mottak av kvote-flyktninger kraftig og økningene i budsjettforliket er langt unna kravet på 5 000 som UNHCR anmodet Norge om. På denne bakgrunn mener forslagsstillerne at Norge nå har bra kapasitet i egen utlendingsforvaltning. Det er derfor ikke rimelig at Norge skal returnere til det landet i Europa som opplever den største belastningen.

Forslagsstillerne er verken mot Dublin III-forordningen eller returer i henhold til avtalen, men viser til at avtalen må praktiseres slik at den er mer balansert enn i dag. Avtalen bør endres slik at det blir et sterkere europeisk samarbeid der ansvaret for å fordele flyktninger og asylsøkere blir mer rettferdig i situasjoner der noen land får ansvaret for svært mange asylsøkere, slik det er fremmet forslag om i EU. Dublin-regelverket, slik det er i dag, er derimot svært urettferdig siden det er få land som får den store belastningen ved å være mottaksland som Italia og Hellas, og dette kan igjen medføre at avtalen bryter sammen og disse landene ikke lenger vil registrere asylsøkerne. Det bør derfor være et mål for Norge å gå i front for å sørge for et mer rettferdig regelverk og en forpliktende europeisk fordelingsmekanisme.

Forslagsstillerne mener at det per i dag ikke er grunnlag for å hevde Hellas har en generell situasjon og et asylsystem som er robust nok til å håndtere returer i tillegg til den belastningen de allerede har. Ikke å retur-

ner vil i denne sammenheng også bidra til en mer rettferdig fordeling av flyktninger og asylsøker i Europa. Dublin-avtalen forplikter ikke Norge til å returnere personer til alle land, selv om den åpner for det og det er hovedregelen.

Forslagsstillerne mener at de asylsøkerne norske myndigheter har bedt om å returnere til Hellas, bør få behandlet sin asylsøknad i Norge. I tillegg mener forslagsstillerne at regjeringen bør trekke tilbake sin instruks om gjenåpning av asylretur til Hellas.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen, på grunn av den økonomiske situasjonen og det store antallet flyktninger og ubehandlede asylsøknader i Hellas, fortsatt gjøre unntak fra Dublin-avtalen overfor Hellas, slik at ingen søkere blir returnert dit.
2. Stortinget ber regjeringen trekke tilbake GI-07/2017 Instruks om tolking av utlendingsloven § 32 – overføring av asylsøkere til Hellas i henhold til Dublin III-forordningen.
3. Stortinget ber regjeringen tilby asylbehandling av de asylsøkere som er planlagt returnert til Hellas.

13. desember 2017

Karin Andersen

Petter Eide

Bjørnar Moxnes

